

**Koosa Raamatukogu-Peipsiääre Valla
Keskraamatukogu
2024. AASTA TEGEVUSE ARUANNE**

Sisukord

1	Aasta lühikokkuvõte.....	3
2	Juhtimine ja personal.....	6
3	Hoone ja ruum. Ligipääsetavus. Innovatsioon	9
4	Kogude kujundamine	12
5	Lugejateenindus ja raamatukoguteenused.....	14
6	Raamatukogu turundus.....	20
7	Eesmärgid tulevaks aastaks	20

1 Aasta lühikokkuvõte

Järjepidev töö lastega:

- Osalemine „Lugemisisu“ programmis;
- „Raamatukogu Reeded“;
- Noortele eneseväljenduseks ruumi pakkumine;
- Kirjanduse tutvustamine
- Teematunnid
- Suvelugemise BINGO

Kogude järjepidev korrastamine, kogude ringluse parandamine:

- Inventuur Kolkja raamatukogus
- Inventuur Varnja raamatukogus
- Kogudest eemaldati 4796 eksemplari teavikuid ja 124 aastakäiku perioodikat.

Osalemine erinevatel koolitustel sh virtuaalkoolitustel: Tabel 2.3.3

- Isejuhtivad meeskonnad;
- Emotsioonidest meeskonnas;
- Lugemisisu stardikoolitus;
- Canva abil videoreklaamide kujundamine.

Lugejate andmebaasi korrastamine:

- Andmebaasist eemaldati lugejate andmed, kes ei ole raamatukoguteenuseid kasutanud üle kolme aasta.

Raamatukogu turundus:

- FB, raamatukogu koduleht, blogid, Valla leht Peipsiääre Teataja;

Koostöö:

Teiste valla raamatukogude, allasutuste, KOV-i ja MTÜ-dega. Ühiste sündmuste korraldamine:

- Eesti Vabariik 106; Emakeelepäev; Sõbrapäev; Halloween – Koosa Lasteaed;
- LuuleRUUM ; Festival Eesti Kirjanik 2024 osalemine – Liivi Muuseum;
- Lastekaitsepäev – Koosa Rahvamaja; Koosa Noortekeskus;
- Kogukonnafestival „Sillad“, KOVide arenguprogramm „Täiskäik“– Peipsiääre Vallavalitsus;
- Kogemuspäev Jüri Raamatukogu, A.H. Tammsaare korter-majamuuseum, M. Undi muuseum - Valla raamatukogud.
- Teematunnid, kirjanduse tutvustamine – Juhan Liivi nim Alatskivi Kool
- EVM – näituste eksponeerimine
- Fenno-Ugria – näituste eksponeerimine.

1.1 Millised olid aruandeaasta tähtsündmused?

- Valla raamatukogudes dialoogiõhtu „Dialoogi loomine ja sildade ehitamine kogukonnas.
- Tuntud laenutaja päeva - tööpostil näitleja Malle Pärn.
- Kogukonnafestival Koosal Tartu 2024 raames.
- Suvelugemise Bingo
- Raamatukogu ratastel: Festival Eesti Kirjanik 2024
- Sündmustesari „Kirjanduslik kohvitund”
- Kohtumine Epp Petronega Vara ja Alatskivi raamatukogus
- LuuleRUUM Koosa, Alatskivi ja Pala raamatukogus
- Kohtumine Märt Treieriga Pala raamatukogus
- Prima Vista päevakirjanik Berit Petolai Meomal
- Halloweeni nädal koolivaheajal Koosa raamatukogus
- Kultuuritund „Tuntud eesti naised läbi ajaloo,”

Näitused:

- Ilon Wiklandi kohvernäitus
- Elada, unistada, hõljuda – Tove Jansson
- EVMi rändnäitus "Raudteemajade saatuse"
- EVMi rändnäitus "Alevi unistus saada linnaks"
- Soome Instituudi rändnäitus „Soome animatsioon 100“
- Tartu maratoni sümboolika näitus.

1.2 Millised olid tegevused teema-aastatel?

- Raamatukogudes oli teema-aastate puhul erinevate rahvaste kirjanduse väljapanekuid ning erinevaid näitusi.
- Kodulooteemaline matk Alatskivil käsitles vanausuliste ajalugu ja eestlaste väljarändamist Oudovasse ning Krimmi ja sealse elu-olu tutvustust.
- Kultuuritund „Tuntud eesti naised läbi ajaloo,” Koidula elu puudutas sügavalt nii balti aadlike kui eesti talupojakultuuri, lisaks eestlaste elu Kroonlinnas
- Laululappijate muusikaline kava "Iga kiirtee kõrval on rada" Vara raamatukogus
- Põhjamaade kirjanduse nädal käsitles kirjandust põhjalas nii ettelugemiste kui ka filmide näol Koosa raamatukogus

1.3 Millised olid uued märkimisväärsed tegevused ja teenused?

- Valmis raamatukogu arengukava: „Koosa Raamatukogu-Peipsiääre Keskraamatukogu arengukava 2025-2029“
- Kolkja raamatukogu inventuur
- Varnja raamatukogu inventuur
- Kasutusele võeti uus teenus – muuseumipileti laenutus. Loodud võimalus tagab kõigile võimaluse külastada kodukandi muuseumi.
- „Päkapikurada” – esimese advendi tähistamine koos Pala Kultuurimajaga. Võimalus peredele aja veetmiseks ka väljaspool lahtiolekuaegu. Sissejuhatus plaanitavale Jõulumaale.

1.4 Kas aruandeaastaks seatud eesmärgid täideti?

Jah

1.5 Üle-eestilise rahulolu-uuringu rahuloluindeks 9,8

2 Juhtimine ja personal

Peipsiääre vald	1. Elanike arv	2.1 Registrikoodiga raamatukogude arv	2.2 Keskraamatukogude arv	2.3 Haruraamatukogude arv	2.4 Rändraamatukogude arv	2.Kokku (2.2+2.3+2.4)	3.Teeninduspunktid e arv
2023	5343	1	1	8	0	9	0
2024	5323	1	1	8	0	9	0

2.1 Juhtimine

direktor 1,0 kohta

vanemraamatukoguhoidja 3,0 kohta

raamatukoguhoidja 5.0 kohta

Alates 01.03.2025 vahetus Pala raamatukogus töötaja seoses vana töötaja pensionile jäämisega.

Töötajad läbisid tervishoiu arsti korralise kontrolli.

Läbi viidi 12 töökoosolekut ja külastati ühiselt Jüri raamatukogu ja hoiuraamatukogu. Käidi Mati Undi muuseumis ja A.H. Tammsaare korter- muuseumis.

Toimus valla raamatukogude jõuluseminar koos õpitoaga.

Kuus töötajat käisid Kõrveküla raamatukogu korraldatud koolitusreisil Lätis.

Valla raamatukogude koostöös valmis ühine arengukava: Koosa Raamatukogu-Peipsiääre Keskraamatukogu arengukava 2025-2029

<https://www.riigiteataja.ee/akt/417012025017>

Töötajad said kolm uut töötaja arvutit. Neli lugejaarvutit vahetati samuti välja. Välgi raamatukogu hoones vahetati maaküttepump välja ja Lümati raamatukogu sai õhksoojuspumba. Vara ja Pala raamatukogus vahetati valgustus välja.

2.1.1 Muudatused raamatukoguvõrgus

Muudatusi ei olnud. Raamatukogud töötavad ühendraamatukoguna alates 2019. a 1. maist.

2.1.2 Rahvaraamatukogu nõukogu

Peipsiääre Valla Keskraamatukogu nõukogu on kinnitatud 7 liikmelisena. Peale piirkonna lugejate esindajate kuulub sinna üks vallavalitsuse ja üks volikogu esindaja. 2024. aastal käis nõukogu koos ühel korral. Päevakorras oli ülevaade raamatukogu tegevustest 2024. aastal ja Koosa Raamatukogu-Peipsiääre Valla Keskraamatukogu Arengukava 2025-2029.

2.1.3 Rahvaraamatukogu arengukava

Valla raamatukogude koostöös valmis ühine arengukava.

Koosa Raamatukogu-Peipsiääre Keskraamatukogu arengukava 2025-2029

<https://www.riigiteataja.ee/akt/417012025017>

2.2 Eelarve

Põhieelarve	Seisuga 31.12.23 €	Seisuga 31.12.24 €	Muutus %
Eelarve kokku	298 200	292 200	-2%
Tööjõukulu*	206 955	205 598	-1%
Komplekteerimiskulu	47 073	44 565	-6%
sh KOV-ilt	32 559	32 945	+2%
sh riigilt	10 821	10 782	- 1%
sh KuM-ilt	0	0	0
Investeeringukulu**	0	0	0
sh KOV-ilt	0	0	0
sh riigilt	0	0	0
sh KuM-ilt	0	0	0
Infotehnoloogiakulu	8 335	8 784	+6%

2.2.1 Raamatukogu projektid

Projekti nimi	Toetuse allikas	Projekti periood	Eraldatud summa	Projekti üldmaksumus	Staatuse (lõpetatud, käimasolev vms)
Juubelitoetus	KULKA	2023	300	300	lõpetatud
Juubelitoetus	KULKA	2023	300	300	lõpetatud
Juubelitoetus	KULKA	2023	300	300	lõpetatud
Kohtumine lastekirjanikuga	KULKA	21.08.2024- 20.11.2024	0	300	Lõpetatud

2.3 Personal

Töötajate arv	Täidetud töökohtade arv (FTE)
10	9

2.3.1 Olulisemad muudatused personali korralduses

Pala raamatukogus vahetus raamatukoguhoidja. Vana töötaja suundus vanaduspensionile.

2.3.2 Erialahariduse ja kutse omandamine

Ei toimunud

2.3.3 Täienduskoolitused

Koolitusteema	Koolituste arv
Juhtimine, sh projektijuhtimine	4

Raamatukogutöö kvantitatiivne ja kvalitatiivne hindamine, sh statistika ja uuringud	3
Meeskonnatöö ja koostööoskused	8
Isikuandmete kaitse ja autoriõigused	0
Kogude kujundamine ja haldamine	2
Teenuste pakkumine ja arendus Ülle Talihärm rahvaraamatukogude seaduse eelnõu Kogemusreis Smiltene, Ulbroka ja Ogre raamatukogudesse; Aastalõpu koolituspäev Luunja valla raamatukogudes	15
Klienditeenindus	4
Ligipääsetavuse tagamine ning erivajadustega või puuetega inimeste teenindus	2
Digi- ja meediapädevused	9
Koolituste ja ürituste korraldamine, sh koolitamine	2
Kultuur ja kirjandus	17
Õppereis Lätti	3
Muu: Kogemuspäev: Jüri raamatukogus, Hoiuraamatukogu, Mati Undi muuseum, A.H. Tammsaare korter-muuseum	10
Aastalõpu koolituspäev Peipsiääre valla raamatukogudes	10
30.10. XXIV maaraamatukogude päev Tapal	5

Koolitused on aidanud klienditeenindust paremaks muuta, suurenenud on erialased teadmised kirjanduse osas, Eesti Lastekirjanduse Keskus andis häid näpunäiteid lastega tegelemiseks ja nende tähelepanu hoidmiseks.

Kuna digipädevused on järjest olulisemad, viidi läbi mitmeid vastavaid tasuta jätkukoolitusi. Eriti oluline on aidata e-teenuste jt digiteenuste osas ning abistada vanemaealisi nutioskustes.

Palju kasu on koolitustest, mis aitavad suurendada koostööd teiste mäluasutustega ja näitavad uudseid koostöövõimalusi (piletilaenus, kultuurimatkad jms). N: Raa\Muu õppepäevad.

Maakonnas on ka seenioritöö kogemusrühm, kuhu meie raamatukogu kuulub ja erinevatel koostööpäevadel osaleb.

3 Hoone ja ruum. Ligipääsetavus. Innovatsioon

3.1 Hoone ja ruum

Raamatukogu ja tema harukogude ruumid on enamuses normaalses seisus kuid peaaegu kõik v.a Alatskivi, Vara ja Kolkja vajavad ajakohastamist. Välgi raamatukogus on vajalik suveperioodil konditsioneer.

2024. aastal Pala ja Vara raamatukogus vahetati välja valgustus. Lümati raamatukogu sai õhksoojuspumba. Muid parendavaid töid ei toimunud.

3.2 Ligipääsetavus

3.2.1 Ligipääs raamatukogu ruumidele ja teenustele

Ligipääsetavuse aspektid	Jah/ei
Raamatukogu kodulehel on toodud vajalik info erivajadustega inimestele pakutavate võimaluste ning ruumide kohta	jah
Raamatukogu kodulehel on info Pimedate raamatukogu ja selle võimaluste kohta	jah
	Mitmes raamatukogus?
Raamatukokku on paigaldatud taktilised tähised	0
Raamatukogu pakub regulaarselt koduteenindust	9
Raamatukogusse pääseb mugavalt ilma kõrvalise abita ka ratastoolis, piiratud liikumisvõimega või lapsevankriga külastaja	6
Ratastoolis, piiratud liikumisvõimega või lapsevankriga külastajad pääsevad ilma kõrvaliseabita mugavalt kõikidesse raamatukogu ruumidesse	6
Raamatukogus on nõutele vastav invatualett	3
Raamatukogu juures on invaparkimiskohad või invatranspordile on muul viisil tagatud parkimisvõimalus	9
Kuuldeaparaadi kasutajal on raamatukogus võimalik kasutada silmusvõimendit	0
Raamatukogu lahtiolekuajad arvestavad ühistranspordigraafikutega	9
Raamatukogu on avatud vähemalt ühel nädalavahetuse päeval	1
Muu : Raamatute kättesaamine (raamatukapp) 24/7	1

3.2.2 Koduteenindus

Koduteeninduse teenused	Kordade arv	Kasutajate arv
Väljaannete laenutus	92	17
Kasutajakoolitus	9	27
Digipädevuste alane nõustamine	35	13
Muu (nimetada)	-	-

Inimesed kellel pole võimalik raamatukokku füüsiliselt tulla, ei jää ilma raamatukogu teenusest. Kuna digipädevused on järjest olulisemad, viidi läbi mitmeid vastavaid tasuta jätkukoolitusi. Eriti oluline on aidata e-teenuste jt digiteenuste osas ning abistada vanemaealisi nutioskustes.

Palju kasu on koolitustest, mis aitavad suurendada koostööd teiste mäluasutustega ja näitavad uudseid koostöövõimalusi (piletilaenus, kultuurimatkad jms). Parimad neist on Raa\Muu õppepäevad.

Maakonnas on ka seenioritöö kogemusrühm, kuhu meie raamatukogu kuulub ja erinevatel koostööpäevadel osaleb.

3.2.3 Teenused teistele asutustele

Teenused teistele asutustele	Kordade arv	Osavõtjate arv
Koosa Lasteaed	14	299
Juhan Liivi nim Alatskivi Kool	5	244
Liivi Muuseum	1	30
Anna Haava nimeline Pala kool	23	203
Pala lasteaed	9	110
Peipsiveere Hooldusravikeskus	4	56
Alatskivi Lasteaed	2	26
Juhan Liivi nim Alatskivi kool	4	218
Vara Põhikool	5	98
Vara Lasteaed	6	133
Kolkja Lasteaed-Põhikool	14	80
Kokku	91	1497

Raamatukogus toimuvad teematunnid lasteaia lastele. Teematunnid on seotud lasteaia õppekavaga ja pannakse paika koos lasteaiaõpetajatega. Vanemad rühmad osalevad „Lugemisisu“ programmis. Koolimajas on toimunud kirjanduse tutvustamine, kirjanikuga kohtumine, loodusfilmipäev ja aknaäitused kooli koridorides. Hooldusravikeskuses ja päevakeskuses viidi läbi kultuuritunde. Liivi muuseumis pakkusime ürituse Eesti Kirjanik 2024 raames lastele tegevust õpitubade näol. Samas tutvustasime ka uuemat lastekirjandust. Lossi jõulumaal ja valgusfestivalil tehti tegevusi mudilastele.

3.3 Innovatsioon

3.3.1 Raamatukogu pakutavad/kasutatavad innovaatilised/infotehnoloogilised võimalused

Innovaatilised/infotehnoloogilised lahendused	Mitmes raamatukogus?
Raamatukogusüsteem URRAM	9
Raamatukogusüsteem RIKS	0
Raamatukogusüsteem Sierra	0
Raamatuid saab laenutada igal ajal laenutuskapi kaudu	1
Raamatuid saab tagastada igal ajal tagastuskasti, tagastusluugi või laenutuskapi kaudu	9
Raamatukogus on iseteeninduslahendused (laenutusautomaadid)	0
Raamatukogu pakub avatud raamatukogu teenust (24/7)	0
Raamatukogu pakub kasutajatele kaugtöökohta/individuaaltööruumi	3
Raamatukogu pakub kasutajatele rühmatööruumi	2
Raamatukogu pakub kasutajatele konverentsitehnikat	1
Raamatukogu pakub kasutajatele vähemalt ühte kaamera ja mikrofoniga arvutit (nt koosolekuteks)	9

Raamatukogus saab kasutada helistuudiot (nt muusika, taskuhäälingute loomiseks)	0
Raamatukogus saab kasutada videostuudiot (nt videote, vlogide loomiseks)	0
Raamatukogus on kasutusel RFID lahendus	0
Raamatukogus on vähemalt üks AIP arvuti	9
Raamatukogus saab kasutada WiFi ühendust	9
Raamatukogus saab kasutada printerit ja/või skännerit ja/või koopiamasinat	9
Raamatukogus saab värviliselt printida	2
Muud teenused: Lamineerida	2
Kiletada	3

3.3.2 Tähtsamad arendustegevused infotehnoloogia vallas

Osteti töötajatele kolm uut arvutikomplekti. Vahetati välja neli kasutajaarvutit.

3.3.3 Iseteeninduslike teenuste kasutus

Raamatuid saab laenutada raamatukappi 24/7 ja tagastada tagastuskasti 24/7. Lugejaks saab ennast vormistada lugeja.ee, seal ka tellida raamatuid raamatukappi ja pikendada oma laenutatud raamatuid. Raamatukappi ja tagastuskaste kasutatakse järjest rohkem. Laenutuste pikendamiseks saadetakse meil või helistatakse, iseteeninduses väga tihti ei pikendata.

Veebis registreerus: 2

Pikendusi veebis: 21

E- kataloogi otsing: 472

4 Kogude kujundamine

4.1 Komplekteerimise põhimõtted

Kirjanduse komplekteerimisel lähtume Peipsiääre Valla Keskraamatukogu direktori 03.02.2021 käskkirjaga nr 1-5/12 kinnitatud dokumendist: „Koosa Raamatukogu - Peipsiääre Valla Keskraamatukogu ja tema harukogude komplekteerimise põhimõtted“.

Kirjanduse komplekteerimine toimub valikuliselt ning prioriteediks on Eesti autorite ilukirjandus, laste- ja noortekirjandus ning tõlkekirjandusest väärtkirjandus ning rahvuskultuur ja kodulooline kirjandus.

Teavikute komplekteerimisel arvestatakse valla haruraamatukogude omavahelise koostööga. E-teavikuid ei komplekteerita lugejate huvipuuduse tõttu (lugejaküsitluse andmetel).

Perioodika komplekteerimisel on põhimõtteks, et kättesaadav oleks Eestis ilmuv perioodika, v.a väheväärtusliku sisuga väljaanded.

Auviste komplekteerimine - inimestel puudub huvi auviste laenutamise vastu, vajalik info saadakse interneti erinevatest kanalitest hõlpsamini kätte.

Komplekteerimispõhimõtted vaadatakse üle igal aastal, kui vaja siis uuendatakse.

4.2 Kogude kasutatavus ja seosed lugejate sihtrühmadega

Kogude ringlus on 0,5

Valla elanike arv väheneb ja väheneb ka lugejate ja külastuste arv raamatukogus. Seda nii laste kui ka täiskasvanute osas. Laenutuste arv samuti vähenes. Laenutuste vähenemine toimus suures osas perioodiliste väljaannete laenutamise osas. Perioodika lugemisharjumus on muutumas – vanemate lugejate osakaal väheneb (lugesid paberväljaandeid) loetakse perioodilisi digiväljaandeid, seda just noorema lugejaskonna poolt. Kuna perioodika on kallis, siis saab ka perioodika paberväljaandeid raamatukokku iga aastaga järjest vähem tellida. Päringute arv on vähenenud seoses lugejate ja külastuste vähenemisega.

Laenutuste arv 64931,

sh. lastele 6494,

sh. ajalehed ajakirjad 13384

sh auvised 56

4.3 Raamatukogu komplekteerimine (trükis, e-raamat, audioraamat): analüüs ja hinnang

Komplekteeriti 2780 eksemplari raamatuid sh annetuseks 138 eksemplari. See on 0,5 raamatut valla elaniku kohta.

E- raamatuid ei komplekteeritud nõudluse puudumise tõttu.

Audioraamatuid ei komplekteeritud nõudluse puudumise tõttu.

4.4 Perioodika komplekteerimine: analüüs ja hinnang

Perioodika komplekteerimisel on põhimõtteks, et kättesaadav oleks Eestis ilmuv perioodika, v.a väheväärtusliku sisuga väljaanded.

Tellitud on 92 aastakäiku ajakirju ja kakskümmend viis aastakäiku ajalehti sh kultuuriperioodikat: Loomingu Raamatukogu, Looming, Vikerkaar, Värske Rõhk, Täheke, Sirp, Akadeemia, Teater. Muusika. Kino, Hea Laps.

Elektroonilistest jadaväljaannetest tellitud Postimees digi, Õhtuleht digi ja Delfi äripakett.

Perioodika lugemine väheneb – lugejaid kelle on harjumus lugeda paberlehti aina väheneb ja noorem generatsioon loeb üha enam digilehti.

Perioodika kallineb iga aastaga ja sama raha eest saab tellida järjest vähem ajalehti ja ajakirju.

Ligipääs digiväljaannetele Postimees ja Delfi äripaketile.

4.5 Muude väljaannete komplekteerimine: analüüs ja hinnang

Sel aastal auviseid ei tellitud. Lisandunud on mitmeid lastele mõeldud lauamänge. Valikul sai silmas peetud erinevaid vanuserühmasid.

4.6 Esemete komplekteerimine: analüüs ja hinnang

Esemeid ei komplekteeri :

- puudub nõudlus
- piiratud eelarve
- puudub nende hoidmiseks ruum

4.7 Annetuste osakaal kogude juurdekasvust

Annetuste osakaal kogude juurdekasvust on 6%.

4.8 Inventuurid ja mahakandmised

Raamatukogus ja kõigis tema harukogudes on toimunud inventuurid viimase kümne aasta jooksul. 2024. aastal tehti inventuur Kolkja ja Varnja raamatukogus.

2024. aastal kustutasime 4796 teavikut põhjuseks lagunemine ja aegumine. Neist 3417 eksemplari oli ilu- ja lastekirjandus. Perioodikat kustutasime 124 aastakäiku.

5 Lugejateenindus ja raamatukoguteenused

5.1 Lugejaküsitlused

Aasta algul viis raamatukogu läbi kaks küsitlust valla elanike seas – raamatukogu kasutajate ja mittekasutajate seas. Ühendatud raamatukogude küsitluse eesmärgiks oli välja selgitada lugejate rahulolu raamatukogu teenuste, töötingimuste ja keskkonnaga. Mittelugejate seas tehtud küsitlusesi eesmärgiks oli välja selgitada miks nad ei kasuta raamatukogu ja millistel tingimustel nad seda kasutama hakkaksid

Küsitlusest selgus, et raamatukogu külastatakse kõige rohkem üks kord kuus 48.6%, üks kord nädalas külastab 21,4% ja paar korda aastas külastab raamatukogu 15,6% ja et raamatukogu külastatakse tihedamini talvel. Kellaaegadest sobib raamatukogu lugejatele kõige rohkem hommikune aeg – 45,7% vastajatest eelistab seda. Pealelõunane aeg sobib 44,3 % ja kellaaega peale 17.00-18.00 soovib 10% lugejatest.

Raamatukogu külastatakse kõige rohkem et tutvuda uudiskirjandusega ja laenutada kirjandust (sh ajalehtede -ajakirjad laenutamine, kohustusliku kirjanduse laenutamine).

Seejärel tuleb suhtlemine ja sündmustel osalemine. Sündmuste osas esikohal oli kohtumised kirjanikega, seejärel näituste/väljapanekute külastamine ja sellele järgnes igasugustel koolitustel osalemine.

Küsimusele milleks kasutate raamatukogu lugeja arvutit vastati: printimiseks ja koopiate tegemise eesmärgil, ametiasutustega suhtlemiseks, interneti pangas käimiseks, arvete tasumiseks ja info otsimiseks.

Raamatukoguga oli rahul 91,4 % vastanutest.

Raamatukogu kogudega on 42,9% lugejatest väga rahul, 41,4% on rahul ja ülejäänud leiavad et rohkem võiks olla kohustuslikku kirjandust saadaval. Raamatukogude asukohtadega oldi rahul kuid leiti, et raamatukogud võiksid rohkem nähtavad olla (suunavad viidad).

Lugejate arvates valitseb enamustes raamatukogudes soe ja sõbralik õhkkond. Vajakajäämistest nimetati, et rohkem privaatseid iste -ja töökohti võiks raamatukogudes olla - kus saaks lugeda ja tööd teha. Teisel korrusel asuvad ruumid on ebamugavad eakatele ja liikumispuudega inimestele, lastealad võiks atraktiivsemad olla ja enamuses raamatukogus on väga kitsad olud näituste korraldamiseks. Samuti võiks olla rohkemates raamatukogudes raamatukapp, et raamatuid oleks võimalik kätte saada lugejale sobival ajal.

Millises suunas näete raamatukogu arengut: 50 % vastanutest pooldas klassikalist raamatukogu ja 50% kogukonnakeskus/õpikeskus.

Raamatukogu mittekasutajatelt küsiti, kas nad on raamatukogust midagi kuulnud ja kui on siis mida. 60% vastas, et nad on kuulnud ainult positiivset ja 25% vastas, et pigem positiivset ja midagi ei olnud kuulnud 10% vastanutest. Küsimusele, miks nad ei kasuta raamatukogu teenuseid vastas 35%, et raamatukogu jääb elukohast kaugele, 25% et nad loevad e- raamatuid, 20% vastas, et lahtioleku kellaajad ei sobi. Ülejäänud vastasid, et nad ei loe raamatuid, et neile ei meeldi lugeda teiste poolt kasutatud raamatuid, et loevad digiväljaandeid ja neid ei huvita raamatukogus toimuvad sündmused. Positiivne on see, et 70 % lubas hakata raamatukogu külastajaks, kui tekib rohkem aega. 25,5 % vastas, et nad on mõelnud raamatukogu kasutajaks

hakata. Marginaalne osa vastas, et nemad kindlasti raamatukogu külastajaks ei hakka. Küsimusele mida võiks raamatukogu teha, et nad raamatukogu külastajaks hakkas vastati, et raamatukogus oleks huvitavaid tegevusringe, kohtumisi huvitavate inimestega, sooviti individuaalseid töökohti/ruume ja atraktiivset laste ala. Kindel soov nii raamatukogu praegustel lugejatel kui ka neil, kes raamatukogu veel ei kasuta oli, et raamatukogudes oleks kaasaegsed ja kiired arvutid.

Küsitluse tulemusi ja lugejate ettepanekuid arvestati/arvestatakse lugejate teenindamisel ja uute teenuste väljaarendamisel ning raamatukogu arengukava tegemisel.

5.2 Üleriigilise rahulolu-uuringu tulemused

Rahuloluindeks: 9,87

Külastajad arvavad:

- „Rahulik, hubane raamatukogu. Sõbralik asjatundlik teenindus“
- „Raamatukokku saabudes tunne, et oled sinna oodatud ning sageli on raamatukoguhoidjal ka meeles, millistest raamatutest on varasemalt juttu olnud ja oskab väga häid raamatusoovitusi anda ning annab teada, kui midagi uut ja huvitavat on valikusse saabunud“
- „Meeldib abivalmidus, teenindus, suhtlus ja kompetentsus. Uued raamatud on suht kiiresti raamatukogus olemas“
- „Meeldib, et ka kinnioleku aegadel saab raamatuid tagastada ja kapist neid eelneva kokkuleppe alusel laenutada. Raamatukogu töötaja alati valmis otsima ja nõustama raamatute osas, mida mulle lugeda meeldib“
- „Alati rõõmsad ja toredad raamatukogu tüdrukud, kes oskavad soovitada imelisi ja põnevaid raamatuid“
- „Meeldib lahke vastuvõtt, raamatute lugemissoovitus, kena, puhas raamatukogu“
- „Hea raamatute kättesaadavus, kiire ja meeldiv teenindus“
- „Kodune, raamatud loogiliselt leitavad, mõnus laste nurk“

5.3 Raamatukogu kasutamine ja teenused

5.3.1 Avalikule teabele ning riigi- ja kohaliku omavalitsuse elektroonilistele teenustele juurdepääs

Raamatukogudes on avalikuks kasutamiseks 11 internetiühendusega arvutitöökohta. Kiire internetiühendus tagab inimestele ligipääsu riigiportaalide e-teenustele ja teistele kliendi jaoks olulistele veebilehtedele (peamiselt internetipankadele, sotsiaalmeediakanalitele, e-postile ja kohaliku omavalitsuse online-kanalitele). Arvuti kasutamisel vajavad abi peamiselt vanemaealised lugejad. Raamatukoguhoidjad abistavad ka isiklike nutiseadmete kasutamisel ja hoiatatakse nendega seotud ohtude eest. Raamatukogu kodulehtedel on viited teistele mäluasutustele ja nende andmebaasidele. Juurdepääs AIP- i arvutile on raamatukogu lahtioleku aegadel.

AIP-i päris uusi arvuteid ei lisandunud. Arendame rohelist mõtteviisi ja kasutame taastatud arvuteid. Vahetasime välja kolm AIP-i arvutit. Arvuteid parendatakse pidevalt IT-toe poolt. Üldjoontes kasutatakse lugejaarvutit vähe - ühest lugejaarvutist igas kogus piisab. Aina enam kasutavad inimesed raamatukogus ka isiklikke sülearvuteid ja vajavad vaid raamatukogu avalikku internetivõrku. Suurenenud on ajalehtede lugemine digitaalselt.

5.3.2 Muudatused ja uuendused teeninduskorralduses ning teenustes, sh e-teenustes

Ei toimunud.

5.3.3 Lugejad

Lugejad 2023	Lugejad 2024	Muutus (+/-)
2045	2026	-19

Elanikkond vananeb ja väheneb. Noorem generatsioon loeb vähem.

5.3.4 Külastused

Külastused 2023	Külastused 2024	Muutus (+/-)
30738	29451	-1287

Elanikkond vananeb ja väheneb. Aktiivsemaid, vaba aega rohkem omavaid lugejaid jääb vähemaks.

5.3.5 Laenutused

Laenutused 2023	Laenutused 2024	Muutus (+/-)
68549	64931	-3618

Elanikkond vananeb ja väheneb. Noorem generatsioon loeb vähem

5.3.6 MIRKO teenus

Ei osale.

5.3.7 Ülevaade RVL teenusest

RVL välja 84

RVL sisse 119

Muutus RVL arvestamise statistika.

NB! Vahetame raamatuid haruraamatukogude vahel. Tellime raamatukokku rohkem nimetusi ja vähem eksemplare, sellega soovime suurendada kogude ringlust haruraamatukogude vahel.

5.3.8 Infopäringud

Päringud 2023	Päringud 2024	Muutus (+/-)
488	343	-145

Enim esitati päringuid õpilaste ja ka õpetajate poolt erinevate sündmuste läbiviimiseks ja tähtpäevade tähistamiseks. Oli ka päringuid nutiseadmetega tegelemiseks, aiandusalaseid päringuid ja küsimusi piirkonna rahvariiete meisterdamiseks, Kodavere laulupeo ettevalmistamiseks, kodulooalase suguvõsa uurimise kohta jms

5.3.9 Virtuaalüritused, -koolitused ja -näitused

- Veebiviktoriin „Eesti kirjandus ja tema autor“
- Emakeeleviktoriin veebis
- „Mõista-mõista mis see on“ mõistatusmäng veebis.

5.3.10 Tasulised teenused

Milliseid tasulisi teenuseid raamatukogud pakuvad? Valige loetelust sobivad

- ☒ Printimine, paljundamine
- ☒ Ruumirent
- ☐ Üritused
- ☐ Materjalikulu (nt 3D-printimine, laserlõikur jne)
- ☒ Muu (nimetada): lamineerimine; kiletamine.

5.4 Laste- ja noorteteenindus

Lug-d 2023	Lug-d 2024	Muutus (+/-)	Külast- d 2023	Külast- d 2024	Muutus (+/-)	Laenut 2023	Laenut 2024	Muutus (+/-)
558	564	+6	11581	11622	-41	7098	6494	-604

Üldarv laste hulgas on mõnevõrra langenud, kuid mitte kõigis harukogudes:

Pala raamatukogu: on laste arv tõusnud: Raamatukogu on kujunenud kohaks, kus algklasside õpilastele meeldib peale tunde aega veeta. Joonistatakse, mängitakse, loetakse, tutvutakse raamatutega. Regulaarselt külastavad raamatukogu lasteaiarühmad ja kooli esimene ning teine klass. Vanemate klassidega on klassikülastused harvad, kuigi võimalust on pakutud.

Lastele raamatuid laenutamas käivad tihti ka nende vanemad ja need laenutused ja külastused ei lähe laste arvele, kuigi raamatuid loevad siiski lapsed.

5.4.1 Laste- ja noortekirjanduse komplekteerimine

Laste- ja noorteteenindus on raamatukogu jaoks väga oluline. Korraldame teematunde ja üritusi ning arvestame komplekteerimisel laste ja noorte huvidega. Samuti teeme koostööd lasteaia, kooli ja noortekeskusega, et oma teenustega paremini laste ja noorteni jõuda.

Komplekteerime uuemat eesti laste- ja noortekirjandust ja auhinnatud tõlkekirjandust, arvestatame Eesti Lastekirjanduse Keskuse soovitusetega.

Vahetame välja lagunenud kohustuslikku koolilugemist ja suurendame võimaluste piires eksemplaarsust. Perioodikast tellime „Tähekest“.

5.4.2 Laste ja noorte lugemisharjumuste kujundamine, arendamine ja üritused

Laste lugemisharjumusi aitavad kujundada tihe koostöö lasteaia, kooli, ja noortekeskusega. Lugemishuvi tekitamiseks ja suunamiseks tehakse lastekirjanduse väljapanekuid, mis aitavad ka suurendada vähempopulaarsete raamatute laenutamist. Loomulikult suurendab huvi ka elusa kirjanikuga kohtumine. (Epp Petronega kohtusid Alatskivi ja Vara kooli lapsed). Koosa raamatukogu: Raamatukogus toimuvad kaks korda kuus teematunnid lasteaia kolmele rühmale. Teematunnid on seotud lasteaia õppekavaga ja pannakse paika koos lasteaiaõpetajatega.

Vanemad rühmad osalevad „Lugemisisu“ programmis. Koostöö lasteaias on hea. Raamatukogu on käinud ka Alatskivi koolis tutvustamas kirjandust. Lapsi oodatakse erinevatele üritustele ka koolivaheaegadel. Pakume lastele võimalust raamatukogus ka oma hobisid tutvustada (näitus, õpituba). Raamatukogus on erinevaid mängu, joonistusvahendeid jms. Raamatukogus näitasime ka erinevaid laste- ja koguperefilme, mida sai siduda mõne raamatuga.

Alatskivi raamatukogu: Kõige haaravamad raamatukogutunnid olid teatrikavadest alanud teatritunnid ja filmikunsti analüüsid. Õpilastel oli võimalus kehastuda erinevateks tegelasteks (vastavad rekvisiidid olemas), õppida häälviktoriinide abil tundma eesti näitlejaid ja filmimuusikat. Käsitlemist leidsid raamatust alguse saanud etenduskunsti variandid. Väiksematele toimusid lavastatud muinasjututunnid ilukõrvitsate kaasabil. Samal teemal käis külas ka lasteaed. Kõigil oli võimalus ise kaasa mängida. Lastele peab kõik muutma atraktiivseks ja mänguliseks, aga ikkagi on pärast üritust raamatute laenutamine märgatavalt väiksem, kui mõned aastad tagasi analoogseid üritusi läbi viies.

Veebis:

- Veebiviktoriin „Eesti kirjandus ja tema autor“
- Emakeeleviktoriin veebis
- „Mõista-mõista mis see on“ mõistatusmäng veebis.

Raamatukogus:

- Raamatukogu REEDED lasteaialastele
- Halloweeni toa avamine
- Inriidi näituse avamine „Kolliportreed“
- Raamatu „Jõulud Islandi moodi“ tutvustus
- „Päkapiku lugemishommikud“
- „Päkapikurada“ – 1. advendi tähistamine koos Pala Kultuurimajaga.
- Raamatusõprade ring: 1.klassiga – raamatukogus orienteerumine ja raamatukogu kui turvalise ruumi esitlemine. Tutvumine raamatute maailmaga.

5.5 Raamatukogu kui kogukonnakeskus

Kohalikku pärandit jäädvustav, elukestvat õpet toetav ja vabaaja võimalusi pakkuv kultuurikeskkond.

Üritused/tegevused 2023	Üritused/tegevused 2024	Muutus (+/-)
412	444	+32

Milliseid üritusi/tegevusi on raamatukogu aruandeaasta jooksul pakunud?

Üritused/tegevused	Arv
Kirjandusega seotud näitused ja väljapanekud	63
Lugejate kohtumised kirjanike ja kirjandustegelastega	5
Lugejamängud ja -võistlused	11
Kodulooga seotud sündmused ja väljapanekud	8
Kunsti- või käsitöönäitused	20

Kontserdid või muusikasündmused	0
Info- ja digipädevuste alane nõustamine ja juhendamine*	27
Üldharivad loengud ja töötoad	53
Muud (nimetada)	0

5.5.1 Kasutajakoolitused

Koolitused 2023	Koolitused 2024	Muutus (+/-)
76	80	+4

Individuaalkoolituste teemad olid seotud põhiliselt arvuti kasutamisega vanemaealistele ja rühmakoolitused olid seotud lasteaia/kooli õppekavaga.

5.5.2 Koostööpartnerid

2024. aastal jätkus koostöö Liivi muuseumiga luuleauhinna laureaadi valimisel. Raamatukogu vahendusel toimus valla elanike poolt valitud luuletuse esitamine luuleauhinna nominendiks. Raamatukogu osales ka žürii töös. Traditsiooniks on saamas raamatukogu osalemine Liivi Muuseumi korraldatud kirjandusfestivalil – pakkudes lugemist ja käelist tegemist nii suurtele kui ka väikestele.

Jätkus koostöö Koosa Lasteaia ja Koosa Noorteklubi erinevate sündmuste korraldamisel ja kirjanduse tutvustamisel.

Pala Kultuurimaja - koostasime mängu „Väikeste laste salakeel”. Samuti tähistasime koos 1.adventi „Päkapikurajaga”.

Hea koostöö on KOV-iga – kogukonna dialoogiõhtud „Sillad“ toimusid raamatukogudes, KOVide arenguprogrammis „Täiskäik“ osalemine. Kogukonnafestivalil ja Tartu 2024 kudumiskampaanias osalemine.

Koostöö on hea Alatskivi kooli ja lasteaia, Peipsiveere Hooldusravikeskusega, Alatskivi lossiga, Alatskivi Maanaiste Seltsiga, pensionäride päevakeskusega, KUVAKE-sega, Kinobussiga ja rohevahetuse grupiga, mis on piirkonnas ainus.

Eesti Raamatukoguhoidjate Ühing (ERÜ) – koolitused.

Eesti Lastekirjanduse Keskus – koolitused, lugemisprogrammid.

Eesti Rahvusraamatukogu – erialased koolitused, statistika.

Eesti Hoiuraamatukogu – järelkomplekteerimine.

ETKA Andras – täiskasvanud õppija nädal.

Samuti toimub koostöö valla teiste raamatukogude ja maakonna keskraamatukogu - Kõrveküla raamatukoguga.

Hinnang koostööle: hea

6 Raamatukogu turundus

6.1 Turunduskanalid

- ☒ Raamatukogu koduleht
- ☒ KOV-i koduleht
- ☒ Sotsiaalmeedia - Facebook,
- ☐ Raadio
- ☐ Televisioon
- ☒ Ajalehed, ajakirjad
- ☒ Välireklaam (nt plakatid, ekraanid)
- ☐ Muud (nimetada)

Milline oli turunduse mõju?

Ei oska öelda.

Tasulist reklaami ei ole kasutanud.

6.2 Väljaannete publitseerimine

Ei ole publitseerinud.

7 Eesmärgid tulevaks aastaks

- Koosa Raamatukogu 115. sünnipäeva tähistamine.
- Välg Raamatukogu 115. sünnipäeva tähistamine
- Kallaste Raamatukogu 100. sünnipäeva tähistamine
- Lasteala(de) uuendamine.
- Kaugtöökohaks paremate tingimuste loomine.
- IT tehnika parendamine.
- Ergonoomiliste töökohtade loomine jätkub.

Eesti Raamatu Aastal kavandatud tegevused:

- Eesti Raamatu Aasta avamine Peipsiääre vallas.
- Kirjanike jt loomeinimestega kohtumine.
- Tähestikumängus osalemine.
- Emakeelepäeva tähistamine
- Vanima raamatu väljaselgitamine Peipsiääre vallas

Koostöö jätkumine erinevate huvigruppidega.

Aruande koostaja: Sirje Leini

Kuupäev 24.01.2025